

## Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Oszályozás	
Tárgy	384
Hely	
Idő	"1964"
Személy	
Szerző:	<i>Magyar Kemel</i> <i>1961. nov. 19.</i>
Cím:	<i>Kocsis Tamás</i>

# VIDÉKI GYÁR, budapesti kirendeltség

Néhány hónappal ezelőtt már leírtuk egyszer ezeket a számokat: 18 minisztérium, országos főhatóság, illetve megyei tanács 186 vidéki üzeme, vállalata és intézménye 993 kisebb-nagyobb helyiséget foglal el Budapesten, s közülük 102 iroda, kirendeltség a főútvonalakon működik. A számok azóta alig csökkentek. Csaknem ezer budapesti irodában minden reggel megszólal a telefon, ezer és ezer anyagbeszerző, beruházó megkezdí napi körútját, rendelésekkel és mosollyal felfegyverkezve anyagért, energiáért.

Közben pedig a posta tömegével kénytelen visszautasítani a sürgős interurbánokat: a telefonhálózatot szinte megbénítják a reggeli, kora délelőtti órákban a vidéki vállalatok és a budapesti kirendeltségek közötti előfizetett beszélgetések.

A vidéki gyárak, üzemek, intézmények budapesti irodáinak ügye gyakran szerepel illetékes szervek napirendjén, s legutóbb az országgyűlés vitájában is szóba került. A kérdést így tehetjük fel: szükség van-e Budapesten a kirendeltségek hadseregére?

Így látja a kirendeltség...

Kis iroda éktelenkedik a Bajcsy Zsilinszky út 17. alatt, három vállalat, a bajai, a kaposvári és a békéscsabai ruhagyár kirendeltsége. A portál kopott, az ablakon függöny helyett szürkés-piszkos festék. Az ajtó előtt bálákat dobálnak teherautókra, szemben pedig kíváncsi külföldiek a Bazilikát nézik...

— Mi örülünk a legkevésbé, hogy éppen itt van az irodánk — mondja Kővári Endre, a kaposvári kirendeltség vezetője. — De kell a gyárnak a munkánk.

Es sorolja az érveit: sötét-kék szövet kell a Hazai Fésűsfonótól. Ha nem jár naponta nyakukra, azt hiszik, nem fontos a gyárnak az áru, tehát másnak adják. Így szokták meg a budapesti gyárak. Új modellt kell elfogadtatni a kereskedelemmel: csak személyesen lehet — hetenként háromszor.

Hermann Mihály, a Tatabányai Szénbányászati Tröszt kirendeltségének vezetője öt ember élén, egy házzal odébb egy mellékutca üzlethelyiségében székel. Ő hozzáteszi:

— A tervfegyelem körüli lazaságok teszik igazán szükségessé a munkánkat. Néha naponta háromszor kapunk Tatabányáról sürgető üzenetet — s egy megrendelést mutat. Tíz torlócsappantyút kellett volna a trösztnek kapnia a bányavízvezetéshez, a terv szerint már az első fél évben a Szerelvényértékesítő Vállalattól. Most november közepén is túl vagyunk, s az eredmény csupán egy ígéret.

S ehhez még Kende János, a Szentgotthárdi Mezőgazdasági Gépgyár budapesti irodavezetőjének véleménye: a probléma kulcsa a tervfegyelem szigorúbb betartatása, az anyaggazdálkodás alá nem vont cikkeknel pedig az egyenletesebb ellátás. Egyelőre gyakran kell a mosoly és az asztalverés, hogy időben elég anyagot kapjanak a vidéki vállalatok is.

A 102 főútvonalon levő iroda ügye pedig? A Kaposvári Ruhagyár irodája már régóta készülődik a Bajcsy Zsilinszky útról egy Aradi utcai helyiségbe, amely hónapok óta üresen áll, a hivatalos kiutalás azonban késik. A bajai és a békéscsabai ruhagyárnak pedig a Bajcsy Zsilinszky út helyett az Üllői úton ígért helyiséget a tanács. Az egyik főútvonal helyett — a másikon. Vajon miért?

### ... a minisztérium

— A minisztérium keresi a megoldást — mondja dr. Csákvári György, a Nehézipari Minisztérium kereskedelmi igazgatóságának helyettes vezetője. — Elvileg a mi véleményünk is az, hogy meg kell szüntetni a kirendeltségek zömét. A terv teljesítéséhez szükséges anyagokat a vállalatok megkapják, ez az általános. Esetleges zökkenőknél pedig segít a minisztérium. A kirendeltségek munkakörében maradnak tehát az egyéb apró cikkek.

S úgy látszik, itt is lehet megoldást találni, csak keresni kell. A vegyipari üzemek kirendeltségei megszűntek. Helyettük a Nehézipari Minisztérium Invest vállalatának egy néhány emberből álló osztálya intézi minden vállalat beszerzési ügyeit. Az érc- és ásványbányászatnál ugyanezt a feladatot egy vállalatra bízták. S ha zökkenők vannak is még, a vidéki üzemek mégis zavartalanul dolgoznak, s a gondok a kezdet nehézségei. Tehát kirendeltségei már csak a szénbányászatnak vannak.

— Azt mondják, hogy a feltétlenül fontos apró cikkek beszerzése óriási gond — folytatja dr. Csákvári György. — Ez bizonyos szempontból igaz. De az a tapasztalatunk, hogy végére mélyben minden vállalat felhajt mindent, amire szüksége van. Tehát elég az anyag, csak nem elég egyenletes és szervezett az elosztás. Ugyanabból a mennyiségből jobban el kell és el is lehet látni a vidéki kereskedelmi hálózatot is és rögtön nem lesz szükség a pesti »kijárókra«. Erre is áll tehát, amit Kádár János a parlamentben mondott: csak egy kicsit jobban kell dolgozni.

Ha pedig néhány nagy vidéki vállalatnak mégis szüksége van a fővárosban dolgozó egy-egy munkatársra, megfontolandó a következő javaslat: miért nem dolgozhat ez az egy ember telefonnal és megfelelő hatáskörrel — például a lakásán? Hiszen ez olcsóbb a vállalatoknak és enyhül a főváros helyiség-gondja is.

### ... a fővárosi tanács

A fővárosi tanács a Budapesthez nem kötött vállalatok, intézmények és kirendeltségek ügyét elsősorban a főváros túlszűfolttsága és a városkép szémszögéből vizsgálja.

Képekkel teletűzdelt tabló függ dr. Kenderessy Károly, a tanács igazgatási osztálya vezetőjének irodájában. A képeken a különböző főútvonalakon tanyázó raktárak, kirendeltségek nem éppen világvárosi sorozata: Bajcsy Zsilinszky út, Majakovszkij utca, Városház utca, Népköztársaság útja, Október 6. utca. A Szabadság tér, a Rosenberg házaspár utca és környéke lehűzött redőnyök, elhanyagolt külsejű, állandó- és tranzitraktárak hálózata, a Parlament közelében, a város szívében. Öt ezer négyzetméter területet kapott a fővárosi tanács az új csepeli tranzitraktárban az Áruraktározási Hivatal jóvoltából. A minisztériumokkal folytatott tárgyalások azonban teljesen eredménytelenek maradtak, Csepelre senki sem akar kiköltözni.

— A fővárosra mindez súlyos teherként nehezedik — mondja dr. Kenderessy Károly. — Raktárakkal és kirendeltségekkel Budapest közepén és a főútvonalakon néhez szebbé varázsolni a fővárost. De ez csak a dolog egyik oldala. Csupán a kirendeltségekkel és raktárakkal leginkább teletűzdelt négy útvonal felszabadításával csökkenteni lehetne a kereskedelmi hálózat zsúfoltságát, s emellett, közvetve több nagy jelentőségű, országos hatáskörű szerv elhelyezését lehetne megoldani. Olyan külkereskedelmi vállalatokról van például szó, amelyek lehetetlenül összezsúfolva dolgoznak és olyan, már létrehozott fontos intézményekről, amelyek azért nem működnek, mert nincs hely számukra.

Ezért vár a fővárosi tanács több megértést és határozottságot a minisztériumoktól a Budapesthez nem kötött intézmények problémájának megoldásához.

### ... és az Országos Tervhivatal

Az Országos Tervhivatal véleménye röviden így foglalható össze: a vidéki vállalatok budapesti kirendeltségeinek háromféle kategóriája van, az anyagkirendeltségek, a beruházó- és a tervezőrszervegek. Az utóbbi kettő ritka, az első csoport viszont több ezer embert és a szükségesnél jóval több helyiséget köt le.

Mi indokolja ennek a sok embernek a tevékenységét? A vállalatok tervényben szereplő feladataik megoldásához feltétlenül megkapják az elegendő nyersanyagot. Az ellátási zavar — a kivétel. Lehetnek sorrendi viták, de a vállalatok készletei elegendőek ahhoz, hogy ez ne okozzon termelés kiesést. Hiszen a vállalatok — akár pestiek, akár vidékiek — szinte kivétel nélkül állandóan teljesítik is a terveiket. A vidéki üzemek azonban megszokták, hogy Pesten anyagbeszerzőik vannak, s mert ez számukra nem túl költséges, tehát kényelmes is.

A nem tervezett, egyéb cikkek beszerzése nehezebb, ez valamelyest indokolja is a kirendeltségek működését. De ezeknek az áruknak a beszerzését is egyszerűsíteni lehet. Megoldható ez úgy, ahogy a Nehézipari Minisztérium tette. Elképzelhető, hogy egy helyiségben — akár a minisztériumban, vagy a minisztérium Budapestben levő vállalatainál — helyezik el tíz-tizenöt, egy iparághoz tartozó vidéki üzem embereit. Ha a tárcák felülvizsgálják ezeket a kirendeltségeket, azonnal sokkal kisebb lesz a probléma. A minisztériumoknak, a vidéki vállalatoknak meg kell érteniük a népgazdaság és a főváros érdekeit...

A minisztériumokat egyébként minisztertanácsi határozat is kötelezi, hogy segítsék a főváros túlszűfolttságának enyhítését. A budapesti kirendeltségekről is ennek a határozatnak a szellemében kellene dönteniük — minél előbb.